

Průřezové téma: **Společnost pro všechny**

Očekávaný výsledek učení: PTS-000-000-ZV5-002
Na konkrétních příkladech kriticky vyhodnocuje obsah a záměr mediálních sdělení.

Popis úrovně Splněno

- Odliší (např. v textu, v mluveném projevu), kdy se jedná o vyjádření faktu a kdy jde o názor (postoj).
- Rozpozná, zda sdělení obsahuje slova a obrazy vyvolávající emoce.

Ilustrativní příklad naplňuje část OVU

Jak se vyrábějí emoce

Autoři materiálu: Jan Jirák, Helena Pavličíková, Markéta Pastorová

Anotace

Aktivita se zaměřuje na rozvíjení kritického odstupu od audiovizuálních děl se silným emocionálním nábojem (horory, komedie, romantické příběhy) a na schopnost identifikovat ve sdělení prvky vzbuzující emoce jako nepřímou vyjádřenou sdělení. Ilustrativní příklad se nejvíc váže ke klíčové kompetenci komunikační, zejména k porozumění a vyjadřování.

Zadání pro žáky

Učitel zvolí vybrané ukázky z filmů, které jsou mezi žáky oblíbené, přičemž se soustředí na krátké scény s prvky napětí, humoru či romantiky (např. Harry Potter a kámen mudrců, Arabella, Létařící Čestmír, Letopisy Narnie, Bota jménem Melichar, Lotrando a Zubejda, Tři oříšky pro Popelku, S čerty nejsou žerty, vybrané Večerníčky, vybrané němé grotesky ad. dle aktuální situace).

Práce s ukázkami ve třídě má tři fáze:

1. fáze: Učitel vybere scény, které jsou emocionálně silně nabitě, a ty žákům promítne tak, že jedné třetině třídy pustí celou ukázkou, druhé jen obraz a třetí jen zvuk. Jednotlivé skupiny se pak vyjádří k tomu, jaké emoce v ukázce převažují a podle čeho to poznali (hudba, pohyb/akce, volba záběrů, střih, volba jazykových prostředků). Učitel jejich výstupy průběžně komentuje v podobě okamžité zpětné vazby.

2. fáze: Učitel žáky vyzve, aby navrhli, jak zkusit emocionální vyznění scény změnit (zrychlením, volbou jiné hudby, změnou jazykových prostředků apod. – viz výše).

3. fáze: Učitel žákům pustí ukázky zpravodajství z českých televizí (veřejné služby i komerčních) a vyzve je, aby v nich na základě zkušeností z fází 1 a 2 hledali výrazové prostředky vyvolávající emoce.

V závěrečné řízené diskusi budou žáci probírat kontext, do kterého byly prvky vzbuzující emoce zařazeny, a soustředí se na hodnocení vhodnosti či nevhodnosti jejich užití. Žáci by měli vyjadřovat (na základě ukázek i vlastní zkušenosti), co v nich nejvíc vyvolává různé pocity (radost, veselí, úzkost, napětí, nervozitu, nechuť ad.) Učitel v diskusi zdůrazní, že zpravodajské výstupy by měly být, pokud možno, emocionálně neutrální.

Případná poznámka pro učitele a jednotlivé kroky (oborové hledisko): Je třeba zdůraznit, že závěrečná řízená diskuse s reflexí vlastních prožitků je klíčovou součástí ilustrativní ukázky.

Vazba na klíčové kompetence / základní gramotnosti

Název KK / ZG Složka KK / ZG Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK komunikační Porozumění KKK-POR-000-ZV5-001	<i>Rozumí obsahu běžných forem sdělení včetně některých nepřímě vyjádřených významů.</i>	- Do výuky zařazují ukázky audiovizuálních děl - Pravidelně se žáky hovoří o jejich porozumění audiovizuálním sdělením, diskutují s nimi o jejich možných významech a vyjadřovaných emocích
KK komunikační Vyjadřování KKK-VYJ-000-ZV5-001	<i>Vyjadřuje se prostřednictvím zvládnutých výrazových prostředků, které volí podle svých možností vzhledem ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci.</i>	- Vytvářím příležitosti pro různé formy diskuse, ve kterých mohou žáci bezpečně pokládat otázky a sdílet své myšlenky a pocity ve vztahu k danému tématu - Poskytuji žákům příležitost k vyjádření pocitů, které v nich nově získaná informace vyvolává - Pomáhám žákům rozvíjet schopnost reflexe vlastního vyjadřování i vyjadřování druhých
ZG čtenářská a pisatelská Kritické čtení a psaní ZGC-KCP-000-ZV3-001	<i>Při čtení a psaní zvažuje možné adresáty.</i>	
ZG čtenářská a pisatelská Budování porozumění v četbě a procesu psaní ZGC-BPO-000-ZV3-001	<i>Buduje porozumění prožitkovým i odborným textům, při psaní sděluje informace podle své potřeby.</i>	
ZG čtenářská a pisatelská Vztah ke čtení a čtenářství, psaní a pisatelství ZGC-VZT-000-ZV3-001 ZGC-VZT-000-ZV5-001	<i>Čte a píše pro prožitek i poučení.</i> <i>Čte a píše množství textů různého typu.</i>	

Metodický komentář pro učitele

Klíčovým parametrem úspěchu je (a) volba vhodných titulů a úryvků z nich, (b) kvalita řízené diskuse.

Popis ověřování

Vyhodnocení práce jednotlivých žakovských skupin;

Diskuse k povaze užitých výrazových prostředků vyvolávajících emoce v různých typech sdělení (pohádka, dobrodružný příběh, zpravodajství);

Diskuse k vlastním emocionálním prožitkům spojeným se sledováním emocí;

Učitel vede žáky k tomu, aby si uvědomovali, jakými prostředky je možné vyvolávat emoce, a aby chápali nevhodnost užití prvků vzbuzujících emoce ve zpravodajství.